

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКИЙ

СКОРОТЕЧА.

(Courier.)

Число 42.

Неделя 22. Новембра 1842.

Год. I.

О име Рода! Неће те срећанъ сынъ
 Изневѣрити! Светыня с' народу
 Ты Сербскому! Свештеникъ е свакий
 Сербльинъ при свештеномъ огню твою!

Мушницкн.

РОКЪ СРѢСТВОВАНЯ.

(слогъ у свое доба)

одъ

Торѣа Куляичица.

У спроводу желя райски
 Стадо у стромъ светине,
 Да росицомъ дана майски
 Блажимъ часе судбине.

Ал' ми душа задовољства
 И анѣлске радости
 Издази текъ у потомства
 И рода могъ ебытности.

У сѣзама три стограда
 Стравну књигу прозуд,
 Пандорини пенограда
 Мучине кадъ ому.

Зорицу пакъ лепше среће
 Духъ ми съ хвалою поздрави. —
 Богъ бы дао, да пролеће
 Вечно нама узилави!

Ал' сынъ верный жалованѣвъ
 И садъ споси судбину,
 Кадъ му изродъ мудрованѣвъ
 Повизава родбину.

Не едаредъ чут' е слово
 Еднородна грешника,
 Таит' име где пѣгово
 Врлостъ му е и дика.

„Кадъ ће, вель, манитости
 Рокъ ваиъ престат' трубити,
 И подъ видомъ народности
 Типъ грађанства туђити;

Преобразностъ докъ ваиъ главе
 Не просветла съ истинномъ,
 Нейма за васъ среће праве
 Међу овомъ дружиномъ.“ —

Вы, коима желя сходна
 Букѣня у прсиа,
 Уживайте дара плодна
 У таквима мыслиа.

„Духъ пакъ сталный врсна Срба
 Име рода не лаже,
 Већъ кресташу частна грба
 Заветъ съ веромъ полаже;

„Догоуъ сунце озарава
 Бела света тврдину,
 И жаркошћу огрејава
 Людекогъ лица истину;

„Догоуъ буре, громъ и друга
 Непогода царуе,
 Кишу докъ юштъ байна дуга
 Съ надеждомъ изменюе;

„Догоуъ небо осиваю
 Невзброице звездице,
 И мудрацы узпознаю
 Слова тайне имъ штице;

„Чарну ноћ докъ осветљава
Луча бледогъ месеца,
Уморногъ докъ узспављава
Путника ладъ шумица;

„Ньяве докъ јошть уззелене,
Бійлѣ, воће цветаю,
Образи намъ докъ црвене,
И птичице певаю;

„Догођь сердце у грудиња
Дон любовь и радость,
И докъ суза у очима
Плаче тугу и жалость;

„Искрено докъ живованѣ
Пріятельства знакъ буде,
Быѣа нашегъ благостанѣ
Докъ е даракъ за труде;

„Съ надеждомъ докъ и до гроба
Узтѣшимо срдаще,
А са жельомъ и на тога
Узпуштамо с' данашце;

„У природе свесветости
Умъ докъ творца познае,
Докъ у числу човечности
Срба певца узтрае;

„Дотле ће намъ Србствованѣ
Остат' вечна светиня,
Ма да насъ и мудрованѣ
Туђи желя ломниа“ !!

ИЗВОДЪ ИЗЪ КОЛАРОВОГЪ ЦЕСТОПИС .

(ковацъ)

Будући грчкоримскій Appollo (и Phaëton) еднако съ индискимъ Богомъ Кришна, кои е быо Богъ Вишну у осмомъ преображеню (аватора); будући дѣла и баснословля обои, као еднака и само гдѣгдѣ мѣст има промѣнѣна, стичу се, ербо и име Кришна то значи што црный, и самъ Кришна у црной оправѣ сликуе се, Кришните пакъ, нѣгови почитатели, нѣму на часть найрадѣе црнымъ рувомъ се одѣваю; будући се Кришна иначе зове

и Говинда т. е. Говеда, или Вулъ, Волъ, Вель, Волосъ, Велесъ, ерѣ в краве пасо, и во му е светъ: зато мыслимо, да то црно руво наши Крчана или Веляна јошть изъ Индіе долази и на божество Кришна опоминѣ. Цста индиска рѣчь Криш—на и име огока Крѣтъ, Крчанъ чине се, да еданъ коренъ имаю, тако као и црнъ, чернъ, чара, чарка винд. черка, такоберт и крукъ, кржавецъ (као гавранъ, каранъ, вранъ и враный); у томъ корену Кришна видити ви ческо крѣтъ, кршъ крѣтъ, окрѣтъ, окриселекъ, креслѣти, краса (т. е. черген шаре на тѣлу, као што днвляци обычај имаю). Друго име отока Веля долази или одъ Вел—кый, или одъ Волъ, Вель, Велесъ, Волосъ, Вулъ, као што недѣля од дѣло, дѣлати. — Шта више и басна паденію Фаэтоновомъ находи свою при сподобу и као матеръ у индиской о Кришну и Сектасуру, ср. Dapper Asien I. 93 „Sektasur verwandelte sich in ein artiges Wäg-lei und zwei weise Ochsen mit vergoldeten Hörnern. Eine Bauernfrau besuchte die Mutter des Krishna, trug den Krishna aus Liebe zu seiner Schönheit und Freundlichkeit auf den Armen und setzte ihn in den Wagen. Sektasur verlies die Erde und flog mit dem Kinde, Ochsen und Karn in die Luft. Als Krishna sich in der Luft befand, nahm er eine grosse männliche Gestalt an sich und trat den Deyt so gewaltig auf das Herz, das er seine Seele in der Luft lies und der Körper zu taumeln begann, Krishna setzte sich auf den leblosen Körper, welcher einen entsetzlichen Fall that, dass die Erde davon erbebe“. Тако и Фаэтонь. Кому бы се ова хипотеза весма смѣла учинила, тай нека помисли, да народъ ти бравва еданъ данашній Индію у народнымъ пѣсмама споминѣ и слави, као н. пр. нѣсми, коя е у Вуковой сбирки 1841 стр. 489 штампана:

Поцмилио ситанъ босіоче:

„Тиха росо што не падашь на ме?“

„Падала с мь за два ютра на те
 „Ово самь се была забавила
 „Гледаюћи чуда великога,
 „Ће се вила сь орломъ завадила
 „Око оне зелене планине:
 „Вели вила: „„Планина е моя““
 „Орле вели: „„Ніе него моя;““
 „Вила орлу крила саломила.
 „Лото цмиле тићи орловићи
 „Цмиле лото, всть іймъ за невомо.
 „Бешила ихъ тица ластовница,
 „Не цмилге тићи орловићи!
 „Повешу васъ у землю Индію,
 „„Ће штиръ коню расте до колѣна;
 „„Ћетелина трава до рамена,
 „„Отгле никадъ не залази сунце““
 „По томе се тићи уѣшише.“

При рѣчма оне краљичке пѣсме, ков ко-
 нацъ овако гласи.

„Поћ' за мене вило!

Кодъ моє ћешъ майке

У ладу седити,

Танку свилу прести

На златно вретено“.—

учицію е већъ Копитаръ ту приѣтбу:
 „Deutet diese Situation nicht nach Indien?“
 Види Wiener Jahrbücher d. Lit. 1825 V. 30.
 стр. 163. и србске пѣсме одъ Вука 1841
 I. 111. — **И** називъ **Вазанъ** **Васанъ** кои
 Узкрѣь Крчанима означава, всть инди-
 ско Vasant, Vasanti, ср. наше дѣло
 Богиня Слава стр. 323. Желити е дакле,
 да бы се што скоріе у славенске землѣ
 и школе поредъ класичногъ грчкогъ и ла-
 тинскогъ ѣзыка и класичный санскритъ
 и индискій ѣзыкъ као редовна наука пре-
 давао, и наша славенска младежь да
 бы поредъ Хомера и Хорація такођеръ
 и Валмикига и Виаса, поредъ Херодота
 и Цицерона такођеръ и Веду, Шастру
 Саконталу, Багавату, Пурану и остале
 индискѣ класикѣ у рукама носила. Како-
 вий новий свѣтъ добыла бы отудъ наша
 негорія, митологія и цѣльий народный сла-
 венскій животъ, ковга коренъ на томъ споду

почива! Али wir uneinigen Slawen! — на-
 риче Добровски.

КРАСНЫЙ ПРИМЕРЪ МИЛОСЕРДІЯ

изъ живота Цара Іосифа II.

съ немачкогъ одъ Павла Іоанновича, закл. Адвокат

Бригомъ и двоуміемъ мучена седила
 е Марія на прозору, гледаюћи суз-
 нымъ окомъ на метежь тамо и амо про-
 лазеће мложине. Марія е живила у
 малой ѣдной собици најгорнѣгъ спра-
 та, у некой не сасвимъ непознатој гра-
 љанской кући у Бечу, и не далеко одъ
 двора Царскогъ лежећой улици. Нѣно
 сузно око испытывало е са страомъ окрест-
 ность, и видила се као да између про-
 лазећи ѣдногъ тражи; забадава, тай се
 не указа, пође и сутонъ вататисе, и већъ
 е тела одъ прозора послу свомъ повра-
 титисе, кадъ ал' ѣдна висока и танка
 особа, у црнкастой горнѣой альпини, са
 округлымъ дубоко на очи набитымъ ше-
 широмъ нѣномъ обиталишту приближа-
 вати се стане. Ко бы мого то другій быти,
 већъ одъ давна жельно изгледаный. Брзо
 е отворила прозоръ, и кадъ е истый младый
 човекъ подъ нымъ быо, и мимо проћи
 тео, зовнула е она сладкимъ и молећимъ
 гласомъ.— „Іосифе! Іосифе!“ Зовнутый
 прене се, стане, и погледи горе на про-
 зоръ, не мало зачуђенъ што име своє
 звати чув.— То е быо Іосифъ II., кои е
 често при вечернѣмъ сумрачку у простомъ
 грађанскомъ оделу, као непознатъ по
 Бечу одити обычествовао, да бы на овай
 начинъ обширнѣ мѣнїя грађана Бечки, и
 налазећи се ту странни сверху свои новы
 уредба искушао? надаюћи се тако лак-
 ше и сугурнѣ истини на стазу доћи, не
 го л' кадъ бы само около себе стоеће
 запыткывао, ербо нѣговомъ оштромъ
 погледу нѣе могло избећи, да бы у место
 истине само ласкателства одъ овы чуо, и
 сами больи чрезъ дволичне одговоре себе
 одъ неспвольности сачувати тели су-

„Іосифе! за волю Божию та дођи горе“ зовуо в глаъ тужно молећи; а Іосифъ мыслио в у зовуој красанъ женскій стасъ видити, ков су га жалосни гласа звуци коснули. Може быти, да в ова нетражена срећа моме цилю преобученя пріятна, помыслио в Царъ, и ако башъ и nebude, то ми се чини ова непозната да в несрећна, пакъ быће као некій мигъ случая за нъојзи помоћъ указати. Іосифъ уђе у кућу, и не безъ труда по степенма дође горе, и собу непознате срећно, коіой су врата отворена стаяла, нађе, у кою кадъ в ступію, оставила в Марія свою столицу и предъ Цара съ овимъ речма дошла: „Већъ в данпутъ видимъ тебе опетъ, — ал' да те зовнула нисамъ, то бы ме ты мимоишо? Я самъ у великомъ страу за тобомъ любезный Іосифе! живила, зашто се ниси дао видити?“ Ове су речи быле брзо, и на некій начинъ изговорене, кои в више болю, неголи невольность издавао. — Премда в помрчина была, то в опетъ высокій и благородный стасъ непознате Цару у очи пао, и доброзвучный нѣнъ гласъ уву нѣговомъ ласкао. Садъ в непозната ближе Цару дошла, и руку му узети тела; погледала му у очи, и видећи свою превару, брзо в са нкомъ: „Боже мой“ неколико корачая натрагъ одскочила. — „Будите спокойна“ рекне Царъ „и недржите мое постыженіе за самовольно наметанъ, што я небы никадъ мени допустію учинити. Кадъ самъ поредъ вашегъ обиталишта проћи намеравао, зовнули сте вы съ прозора „Іосифе!“ а то в и мое имъ, зато самъ помыслио, да вы мене зовете. Я самъ вама дошо, мыслећи да ђу какву познату овде наћи. Мы смо се обов тако преварили, ал' ако ова превара, како што ми се чини, вама пріятна быти и неможе, то ми опетъ за зло примити нећете, да я мени ню за срећу држимъ, што ми в тако важно познанство учинити подпо могла.“ Марія

в дрктаюћимъ гласомъ и очевиднымъ страомъ одговорила: „Мой Господине опростите ми, я нисамъ васъ мыслила, — я васъ молимъ оставите ме.“ — „То ђу учинити таки,“ рекне Царъ; „али ваше при долазку моме у собу дочеканъ и поступанъ цело издаю ми, да вы нисте сасвимъ сретна, а то в особито намеренъ мое, и я мени воображавамъ, да самъ чрезъ овай случай съ вама познанство ово на особитый некій начинъ учинити — може быти и одабратъ, како бы вама одъ користи было.“ „Ахъ!“ узданула в Марія, рукомъ сузне очи бришући. „Неплачьте,“ рекне Іосифъ тихимъ гласомъ руку непознате мало притиснувши: „истина то в сила одъ мене изискывати, да вы мени, кога непознаете, вашу тайну тугу говорите; изъ вашегъ првогъ укораваня, ков се некогъ другогъ, а не мене тиче, мыслимъ, да вы любезника имате, кои свою срећу управо ценити незна. Ако бы то случайно и было, то допустите некъ вамъ понось вашу любавъ надвлада и свойски заборавете неверника.“ — „Ніе, ніе мой Іосифъ неверникъ,“ одговорила в Марія, надвладана одъ свои чувства, силнимъ гласомъ. — „При такой уверености залоблѣно срце ніе сасвимъ несретно, и я вамъ къ тому срећу желимъ.“ „Ал' я самъ опетъ одвећъ несретна,“ узданувши рекла в Марія. — Усрдность, съ коіомъ в Царъ разговоръ продужавао, надвлдала в боязливость девојке, безъ помоћи, као што в Марія была, осећала в потребу затвореной своіой жалости мало одоховеніе дати; већъ се было сумракъ уватио, а Іосифъ се съ непознатомъ све на вданъ начинъ забавляю тако, да в боязливость нѣна све већма и већма губила се, и ніе се више усудила казати му: да бы ю саму оставіо. —

(продужит'е се)

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ОДГОВОРЪ

На питањѣ филолоџичко у Скороте-чи подѣ брѣмъ 32 на стр. 196 и 197-

Долуподписаный ни е филологъ, али гавише пугаприморава дужнось, у којој се находи, да о оваковымъ предмѣтима мислити мора и зато одговараюћи сада на горепоменуто питањѣ моли учене Г. филологе Србскога ѣзика, да бы му прорештали овај одговоръ, и ако бы штогодъ добра у нѣму нашли, нѣму оиствъ преко истога Скоротече явити изволѣли, ако ли неправилно, а оно да бы му растолковали за нѣгово поученѣ, а тако исто и другога, кои се оваковымъ предмѣтима забавля. —

Ово е мыслимъ единый начинъ помоћи нашему младомъ књижеству, у коме нити имамо академія ни уредныхъ критика. —

Пита Г. Нинковићъ у Скоро течи подѣбр. 32 на стр. 196 197., и одговара се.

1. П. Може ли се место щ. употребити шч? слѣдователно, е ли щ излишно?

Од. Може бити, да е щ у црковномъ и рускомъ ѣзыку потребно али у народномъ србскомъ углаженомъ говору мыслимъ да ни мало не потребуе одъ узрока, што се Србскій ѣзыкъ састоитъ изъ тридесетъ најпростѣихъ гласова и нигдѣсе овај гласъ у простой рѣчи не чуе, него ако дође до случая, да се предлогъ съ нађе предъ рѣчию, коя се започинѣ са ч на пр. съ чимъ изговара се шчимъ, тако исто съ чутуромъ, съ човекомъ, съ чардака изговара народъ шчутуромъ шчовекомъ, шчардака, дакле я мыслимъ да е щ излишно за Србскій ѣзыкъ. —

2. П. Може ли се щ свуда у ѣ или шт променути?

Од. Хотѣћи преводити изъ Црковногъ ѣзыка на Србскій, и то одъ рѣчи до рѣчи, могло би се заръ и промѣнути, али не на свакомъ мѣсту нити ед-

нимъ начиномъ, на пр. мени се чини, да бы се могло промѣнути

а) Негдѣ на шт на пр. пращаю, праштамъ; иши ишти; прищъ приштъ; итд.

б) Негдѣ на ѣ, као: Хощу хођу; — овише овоше, више веше итд.

в) Негдѣ на шѣ као: Очищеніе, очищенѣ; итд.

Овако я мыслимъ, али гдѣ? и када, то и я желимъ знати одъ каквогъ искусногъ филолога.

3. П. Глаголи, кои излазе на тати, као читати, какотати, облетати шетати се кои се окончаваю у настоѣщемъ времену на тамъ а кои на ѣемъ?

Од. На ово и оваково питањѣ тежко е одговорити ерѣ Г. Нинковићъ суди по другимъ ѣзыцима, да се изъ наклоненія неопредѣленого изводе остала наклоненія и времена; а искусство учи, да се у Србскомъ ѣзыку при изводу времена и наклоненія мора напериѣ назити на прво лице времена настоѣщегоа наклон. изъвѣстнаго а после на наклоненіе неопредѣлено; ерѣ е видно и друго корѣнъ изъ кога се изводе остала наклоненія и времена. Тако на пр.

1. Изъ времена садашнѣга, наклоненія изъвѣстнаго рађа се а) наклоненіе повелително кодъ свою полуправилныхъ глагола, као на пр. гребемъ гребѣ; бодемъ бодѣ; помужемъ помужи; слажемъ слажи; помажемъ помажи; ожежемъ ожежи; пишемъ, пиши; вичемъ вичи; понемъ пони; успемъ успѣ; узмемъ узми итд.; осимъ онихъ на чемъ, ѣи, као: печемъ пеци; тучемъ тучѣ итд.

б) Рађа се и причастіе настоѣщегоъ времена; на пр. ови пытаю, пытаюћи; — лажу, лажући; — жегу жегући; — плачу плачући; — пишу, пи-

шући, а не писаюћи; перу; перући — гребу, гребућу; зовемъ зовући; — иштемъ, иштући; — мећемъ мећући; — трчимъ трчећи; клечимъ клечећи; — любимъ любећи; — ловимъ ловећи итд.

II. А изъ неопредѣленогъ наклоненія рађа се

а) Полупрошавше време као спавати, спавахъ; — прати прахъ; — лагати лагахъ; — плакати плакахъ; — писати, писахъ; итд.

б) Будуће изъвѣтелно губећи оконченіе ти, као: спавати, спаваћу; — прати праћу, — лагати, лагаћу; писати, писаћу; зебети зебћу; гризти гризћу или гришћу; музти музћу или мушћу, пасти пащу или пащћу итд.

в) Причастіе прошавше дѣйствително, а кодъ некихъ и страдателно као: читати, читао читанъ; — опрати, опро и опранъ; узети узетъ и узео; — усуги, усуго и усугъ; — попети понео и попетъ итд.

Изъ овога до садъ реченога слѣдуе да конъ жели познати Србске глаголе, а особито полуиравилне, мора познати најпріе прво лице вр. настојећа (садашнѣга) и кл. изъвѣтелнога и после наклоненія неопредѣлено и тако бы се онда горнѣ питањъ могло обрнути овако:

Србски глаголи на тамъ обычно излазе у неопредѣленомъ наклоненію на тати као чигамъ, читати; — пытамъ пытати итд.

Али и глаголи изъ другога спрежанія на њемъ излазе на тати, на пр. мећемъ метати, шаћемъ шаптати, кре; кећемъ крекетати, запрећемъ запретати, облећемъ облетати, амо долази и глоћемъ глодати, премда се у народу чуюшъ и глођати, мећати, какогодъ и глодати и метати итд.

(конецъ слѣдуе)

Г Л А С О Н О Ш А.

Панчево. 1. т. м. Нѣг. Высокопреосвященство нашъ Господинъ Архіепископъ и Митрополитъ Іосифъ Раячићъ бавіо се одъ 23. до 29. Октобра у Бршцу, збогъ уредбе дѣла званичвы парохіалны Пролазећи крозъ Банатъ свуда е славно и торжественно дочеканъ быо. Мирски и воени чиновницы, священство нашега и римокатолическога вѣрон повѣданія, общества и савъ народъ дочекивали су Га у мѣстама, звона, и жоари на далеко су долазакъ, пролазакъ и одъ закъ нѣ овъ разгласвали. У четвртакъ 29 Октобра стигао е Г. Архіепископъ и Митрополитъ у Панчево, гди е сутраданъ васъ данъ превео. У отсутствію Г. Генерала командуюћий Г. Полковникъ ц. к. немачкобанатскогъ краичногъ полка са Г. Г. Штабсофьциры, Г. грађаноначалкъ са чиновницы и Г. Прога мѣстыйй са священствотоъ свое подворенѣ учинили су Г. Архіепископу и Митрополиту, кой е 31. Октобра ютромъ око 8. сатій одъ насъ отишао.

Бр. Просторъ бачке вармеје изгоси 1,614.66 ютара землѣ, свако ютро по 1.600 четверокутны хватова рачуваюћи, а инпопулация е само 500.000 душа.

ПУТЬ ЦО СВѢТУ:

Грађани лондонски наумили су херцогу Веллинг — толу подићи споменикъ; и за овай е маркезъ Веллелей, недавно преминувшій старій братъ херцоговъ, слѣдећий за исто Августово време достойный нашнѣ сложио:

„Conservata tuis Asia atque Europa triumphis
Invictum bellæ Te coluere Ducem,
Nunc umbrata geris civili tempora quereu,
Ut desit famae gloria nulla Tuæ.“

Ову вѣсть приобштуе и мадарскій „Нигпöк“ додаюћи іой слѣдеће примѣчаніе: „Мы Мацари, конъ смо на едануть толики непріятельи постали латинскога языка, угледати бы се могли у найзображеніе народе европейске, кодъ конъ е — премда іймъ и матерный языкъ прекрасно цвѣта — латинскій языкъ као языкъ ученъ у толикой части, да се мы извѣстномъ штилу, конъ удѣлима овымъ языкомъ писавыма влада, у истину чудити морамо, и да се таи языкъ готово безъ изнимке ири свечашымъ написима употреблява!“

(Шарны лађа по дунаву пловенѣ.) Ово редко предприятіе све већу и већу користъ Аустрији приноси. Годне 1831 дружтво е едну лађу имало, и чистъ приходъ износио е: 9000 фр. сребра Год. 1835 было е 5 лађий, 17,727 пасажера, и 38,529

центій еспаца, приходъ е износио: 86,370 фр. 54 кр. ср. — Год. 1841 лаѣиъ было: 22, пасажира 170,078, еспаца: 513,576 центій, приходъ: 741,848 фр. 57 кр. ср. Добытъ при концу ове године износио е на 185,716 фр. 8 кр. ср.; целогъ пакъ дружба капиталъ садъ износи: 3 000 000 фр. сребра.

(Старый топъ.) Годне 1533 за варошъ Шемницъ направлѣнъ е топъ одъ знатве величине съ наисомъ: „Варошъ Шемницъ дала ме е направити, кога я згодимъ, тай се неће сѣбѣти.“ Овай топъ кон е и садъ юшъ у животу, каже се, да е измеѣу свѣю други найстарѣи у Аустриской Монархѣи.

ПРЕГЛЕДЪ ЛИТЕРАТУРЕ

Бугарске.

Заради возрожденіе новой болгарской словесности или науки. Сочиненіе, или книжица Русскаго Исторіописателя Венелина. Москва 1838 Превелъ Губернскій Секретарь М. Кишаловъ Тетевенець Съ притуряніе нѣколко пѣсней, и Исторіи заради Полу-Славяне, или Румуне (Молдо-Власы), и нѣкоихъ достопамятствъ и мудрыхъ

изреченій. Букурещъ. Напечатана оу Юсифа Капайнига сосъ буквы Питаря К. Пенковича 1842. № 8 ии. XVI. 190 стр.

Тешкоће Цзнато быти нашимъ читательима оно големо исторично дѣло г. Венелина „Древніе и нынѣшніе Болгаре,“ изъ чега е овай отривакъ преведенъ. Аукторъ докназуе, да е бугарско кнѣжество прѣе свѣю остальи славенски у цвѣту было, будући е юшъ г. 862 н. кр. у бугарскій языкъ свето писмо преведено зашто и пыта: кон юшъ одъ данашнѣи еуропенски народа може се похвалити съ тако давнашнѣомъ литературотъ као Бугари? — Овай е цвѣтъ бугарскогъ кнѣжества покрай многи бура и вихрова коекако развилосе до почетка осомнаестогъ вѣка. Донде е и у влашкнѣи земляма богослуженіе славенскимъ (старо-бугарскимъ), а судейска свѣтска дѣла новобугарскимъ языкомъ одправляна была. Но садъ е подигосе разареный вѣтаръ, кон е развиногъ цвѣтка листиће сасвнѣи силатио!

конаць саѣдуе)

О Б Я В Л Ъ Н І Е.

Живымъ родолюбивы Србала жертвама, као правымъ бытія свогъ изворомъ, подпомаганъ излазио е

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКІЙ СКОРОТЕЧА.

благородномъ своемъ опредѣлѣнію, колико е могуће было, одговараюћи. Одъ многобройны прилога, кое су намъ ревностни списатели, као наймилие цвѣће слати усрдствовали, учредничество е оно бирало, што бы милу публику Србску поучавало, забавляло и увеселявало, рѣчию: што бы Србскомъ вкусу и садашнѣмъ времена духу одговорало. Осимъ найновіегъ паризкогъ и бечкогъ ношава, саобштавали смо, и саобштаватѣмо и мило наше народно ношиво, а и друге знамениты мужева образе. Но при свемъ томъ искроено Признаемо, да нити красной намѣри нашой, нити праведномъ родолюбивы читателя очекиваню у пуной мѣри саотвѣтствовати нисмо у станю были. Србъ као што е свакоме познато, свакій е почетакъ, а особито кнѣжества Србскогъ, кое се текъ садъ изъ колевке дизати, и у поредакъ доводити починѣ, одвећъ тежакъ. Но съ друге стране колико сердечно желимо, толико питамо се надеждомъ, да ѣмо поредъ неусиного нашегъ труда многе препоне съ пута уклонити моћи. А да бы ову за свакогъ Србина користну намѣру у дѣло лакше привести могли, то ништа намъ друго

недостае, него озбыльска воля, богато и еднодушно подпомаганъ родолюбивы Србали; ерь тимъ само начинаемъ кнѣжество цвѣта и желаеме плоде доноси. Зато да бы и мы бремя то лакше сносили, и да бы Пештанско-будимскій Скоротеча своимъ опредѣлѣнію у пуной мѣри одговарао; да бы се просвѣщеніе и изображеніе србскогъ рода на вышій степенъ довести, и предъученомъ Европомъ лице свое указатимого: то умоляваю се сви, кои желе не само словомъ него и дѣломъ Србли быти, и коима дубоко на срзу лежи напредованъ Србске литературе — да се на Пештанско-будимскогъ Скоротечу за будућу 1843 годину пренумерирати благоусрдетвую, — тимъ више што мы половину чистогъ прихода жертвуемо весма слабоме фонду наши народны школа Србски!

Славный народе Србскій! Школе су ключъ народногъ просвѣщенія, дакле и благостоянія. Но ове постояти немогу безъ довольна фонда. Фондъ дакле валя умножавати. Пештанско-будимскій Скоротеча средство е, коимъ се найлакше фондъ наши народны школа подпомоћи и умножити може. Има ли онъ знаменито число пренумеранта, — ето да се сваке године фондъ школскій знатно умножи безъ да бы то ткогодъ и осѣтіо. Опай, кои се на Пештанско-будимскогъ Скоротечу пренумерира, двогубу користь народу чини, прво и найглавнѣе што умножава фондъ школскій, а друго што тимъ истимъ и кнѣжество подиже и языкъ изображава. Надамо се дакле, да ће се на овай родолюбивый позивъ нашъ родолюбиви и ревностни Србли родолюбиво одазвати!

Условія Пренумераціе. — Пештанско-Будимскій Скоротеча излази двапутъ у седмици, свакогъ Четврткаи Неделъ, еданпутъ на по табака съ образомъ ношива, а другій путъ на читавомъ табаку. Пренумерирати се може на свакој ц. кр. пошти, и у экспедициѣ Пештанско-будимскогъ Скоротече (Bastei-Gasse Nr. 349). Цѣна е за Пештанце 4 фр. и 36 кр. ср. за остале на страни съ кувертомъ по пошти 5 фр. ср. Ако намъ срећа послужи, да знатно число пренумеранта добыемо, то ћемо цѣну спустити.

 ГГ. (п. н.) Пренумеранти изъ ц. кр. наследны држава, нека изволе предплатити на пошти преко кое желе листове наше добыати, иначе не могу іймъ се ови слати.

 Тко бы желіо ствари за купованъ, продаванъ, или предмете кнѣжевецѣ, трговине и руководлія публики обзнанити, такова объявлѣнія ће се у Скоротечу и за 3 кр. ср одъ лицие примати.

Издаватель.

Издаватель Димитрій Јовановићъ. Учредникъ Милошъ Поповићъ (Bastei-Gasse Nr. 349)

УПЕШТИ словима Баймеловымъ.